

SVIESA

JORNAL
LITHUANO

"SVIESA - LUZ"

Orgão de

Comunidade Lithua-
na de SÃO JOSÉ

Redakcijos ir administracijos adresas:
MATRIZ DE SANTO ANTONIO DO PARY
TELEFONAS 2-6252.
CAIXA POSTAL 4118.
SÃO PAULO.

L. R. K. Bendruomenės organas

Atsakomasis Redaktorius JESUS SABORIDO MONTANES.

PRENUMERATA:
Brazilijoje ir visoje Amerikoje met. 12\$000
Pusei metų . . . . . 7\$000
Lietuvoje dvigubai
Atskiro numerio kaina 300 reisų.

M E T A I I V

SÃO PAULO. 1938, RUGPIUTIS - AGOSTO 13 D.

Nr. 33 (151)

LIS NELIS -- KONCERTAS BUS!

Tad visi ši Šeštadieni, Rugpiučio mėn. 13 d., i L. K. Bend.
Choro rengiamą viešą KONCERTĄ--VAKARĄ
PRADŽIA 8 v. vak. PABAIGA 4 v. RYTO Iš Villa Zelinos iki salės važi-
nės autobusai visą nakti.

NAUJI PAVANDENINIAI LAIVAI BRAZILIJAI.

Iš Italijos praneša, kad Brazilijos vyriausybė užsakė Spezia laivų dirbtuvėse dar 3 pavandenintus laivus. Jei ši žinia pasitvirtins, Brazilijos karo laivynas turės 6 moderniškus pavandeninius karo laivus.

Palestina.

Prancūzų laikraštis «Temps», komentuoamas paskutinę Macdonaldo kelionę į Palestiną ir Chamberlaino grįžimą iš atostogų, pabrėžia, kad anglai ieško būdų pakeisti valdymo sistemą Palestinoje, nes jau tikrai paaiškėjo, kad prie dabartinio režimo nėra jokios galimybės sutajkinti arabus su žydais. Macdonaldas, pasak laikraščio, turėjęs pagreitinti techniškosios Palestinos-Komistijos darbus. Bet, esą, dar anglai nei patys nežino kurį būdą sureguliuoti padėti ir išieiti iš krizės, kurį, atrodo, nesibaigs.

Palestinos ir Libano pasienyje buvo sulauktytas sunkvežimis su ginklu kontrabanda, kuriame tarp įvairių prekių buvo paslėpta 500 šautuvų ir kelios dėžės su sprogstančiąja medžiaga. Transporto palydovai suimti ir atiduoti teismui.

Trečiadienį arabų būrys užpuolė ir aplėšė Nablus, Palestinoje, viena anglų bankų. Grąšindami revolveriais, priverė banko valdininkus jiems atiduoti 5000 svarų sterlingų, po to paspruko.

S.S.S.R. -- Japonijos derybos

Tolimuose Rytuose buvo beįsidedęs naujas baltas gaisras tarp Sovietų Rusijos ir Japonijos. Dvi savaitės jauėjo karo veiksmai. Telegramos praneša, kad iš rikiuotės išvesta apie 300K rusų. Aišku, nemažiau ir japonų. Nė viena pusė dar nebuvo suspėjusi sutraukti didesnių kariuomenės kontingentų, bet nuostoliai ir be to labai dideli. Kare dalyvavo visos ginklų rūšys. Ypač labai aktyviai veikė sovietų aviacija, sudaužydama japonų apkasus, suardydama Yuki-Kirja geležinkelio stotį ir liniją, sugriaudama eilę vilų.

Bet balsiausia buvo tai, kad šis gaisras galėjo išsiplėsti į naują pasaulinį karą. Dėl to visų su dideliu pasitenkinimu buvo sutikta žinia, kad rugpiučio 11 dieną 12 val. karo veiksmų nutraukti ir pradėtos taikos derybos ginčijamiems teritoriniams klausimams spręsti.

Kyla klausimas: kodėl rusai, patys konfliktą išprovokavę, taip lengvai kapituliuavo?

Svarbiausia pręžastis — moderniško karo baisumas. Toks karas tarp

didžiųjų valstybių reikėtų visko sunaikinti. Blogiausia taika yra geresnė negu toks karas. Antra, Prancūzija leido rusams suprasti, kad esanti tarp jų sąjunga neliečia Azijos, o tik Europą. Vadinasi, Prancūzijos kariuomenė nei Rusijai į talką prieš Japoniją, Azijos valstybę. Tuo tarpu Hitleris Japonams pažadėjo pulti Rusiją jei ši ims kariuotį prie Didžiojo Vandenyne krantų. O, be to, Maskvos įguleje prasidėjo bruzdėjimai prieš Stalino režimą ir karą bendrai. Kareiviai murmėjo: «Kaip mes kariuotį su japonais, jei Stalinas išsaudė geriausius armijos generolus?» 400 kareivių areštuota.

Tai šios priežastys laikinai sulaukė rusus. Japonija dabartinu metu karo su antra kaimynu, aišku nenori. Pradėtos taikos derybos dėl Hun-Chun sutarties, pasirašytos 1886 m. tarp Rusijos ir Kinijos, kuria buvo išvesta tarp šių dviejų valstybių siena pro Khasan ežerą. Reikia manyti, kad bus susitarta.

Pasijudinus Vokietijai, pirmiausia nukentėtų Lietuva.

Ispanijos Naminis Karas

Perėjta savaitę smarkia ofensyvą išvystė vyriausybininkai. Puolimas buvo prie Ebro upės, kurią keliose vietose perėjo. Čia buvo pralaužtas nacionalistų frontas. Tačiau laimėjimo vyriausybė dar neįsigaudo. Netrukus Franco atsikentė pasipirties ir fronto linija buvo sutvirtinta. Daug vyriausybinių apsuota ir paimta nelaisvė. Mūšiaiėjo labai atkaklūs. Zuvo iš abiejų pusių daug žmonių.

Vyriausybininkai siekia užimti Teruelį, kuris tik 20 kilometrų nuo apkausių linijos. Be to, jie perėjo Segre upę ir puola toliau.

Franco dar neatsakė į pasiūlymą atšaukti «savanorius» — Nacionalistų lėktuvai vel nuskandino 2 anglų laivus.

Imi Evangelijai ir Apaštaly Sostui.

Visa tai labai erzino Hitlerį. I Popiežiaus balsą Hitleris atsakė dar didesne katalikų sprespau. Vokietijos ir Austrijos katalikai jau priversti melstis katakombose — požemiuose, kaip Nerono laikais. Ties bažnyčių durimis smogikų būriai tyčiojasi iš tų, kurie drįsta užėti melstis. O pamaldų metu pakelia toki triukšmą, kad tikintieji negirdi kunigo žodžių. Pasiskųsti nėra kam. Vokietijos katalikai yra atiduoti į gatvės valkatų rankas.

Hitleris sugalvojo jiems dar vieną smūgį. Jis kuria naują «katalikybę» kuri neklausytų Popiežiaus, o Hitlerio. «Salin nuo Romos!» — šūkaija Vokietijoje hitlerininkai.

Viso pasaulio katalikai privalo užsistoti šioje kovoje ir melstis už persekjuojamus Vokietijoje savo brolius.

Hitleris steigia naują „Katalikybę“.

Nacionalsocialistinėje Vokietijoje nėra vietos Dievui nė religijai, nes visi vokiečiai verčiamj garbinti tik vieną staba — Hitlerį. Popiežius pasmerkę naują pagonybę ir rasės mokslą. Jis kėlė viešai balsą prieš visą pasaulį dėl baisių persekjuojimų, kuriuos turi šnandien Vokietijoje kentėti katalikai, išt-

VILLA SÃO MAURICIO

Zemės sklypai išsinokėtinai be įnašų ir be palūkanų ilgam išsinokėjinimui. Vieta didelės ateities, arti didelių fabriku, būtent

Cappellificio Crespi -- Fabrica Paulista de Papelão ir greitai bus pastatytos didelės Fordo dirbtuvės.

VIETA PUIKI IR LABAI TINKA GYVENAMIEMS BUTAMS.

Vanduo — Sviesa — Elektra ir Omnibusai. Nuo bondės tik 50 metrų. Ponto final Villa Prudente bondės.

TEIRAUTIS VIETOJE: RUA IBITIRAMA, 10 ARBA RAŠTINĖJE, PRAÇA DA SÉ, 83, 2 AUKŠTAS SALĖ 1 - S. PAULO.

Dr. Boris Chipiakoff

RUA YPIRANGA, 193

2 andr. ap. 4. (kampas Santa Ephigenia), Tel. 4-0316

Vidujinės, nervų ir proto ligos.

SPECIJALI VENERINTU LIGU LIGONIAMS CLINICA.

Gonoreja išgydoma per 10-15 dienų.

KONSULTORIA ATIDARA iki 9 val. vak

Mano pastabos

P. Redaktoriau, neatsakykite patalpinti šį mane «Sviesos» numerį šias mano pastabas dėl paskutinio «Lietuvio» numerio, kuris Redakcijos nesąmoningai yra pavadintas «jubiliejinio» numeriu.

Man visai nesuprantama, kokiu tikslu vadovaujama ir kuo remiantis «Lietuvio» redakcija savo vedamajam straipsny sako, kad «štai išleidžiame 500-NI «LIETUVIO» NUMERIO» (mano pabraukta — S. D.) Visi gerai žino, kad «Lietuvio» atsirado tik 1934 metais, rugpjūčio mėnesį, t. yra lygtai KEIVERI METAL atgal, o per tuos keiveris metus, žinant, kad per savaitę išėina tik vienas numeris, jokių būdu negalima išleisti 500 numeriu. (Metuose 52 savaitės; per 4 metus gausime 208 nr.)

Prieš «Lietuvio» atsiradimą buvo leidžiamas kitas laikraštis, vardu «Lietuvio Brazilijoje», kuris valdžios įstaigoje, kiek man yra žinoma, buvo užregistruotas ne p.p. Vancevičiaus, Majaus, Bakšio ar Pažeros yardu, bet p.p. Jono Silcko, Stašio Pušio ir Juozo Rusko, kaip jo savininku. Pirmieji du randasi čia São Paulo ir manau, kad jie gali tuos mano žodžius patvirtinti. Tiesa, «Lietuvio Brazilijoje» kurį laiką per neapsižiūrėjimą redagavo p. St. Vancevičius, bet tas neduoda jam teisę jį savintis ir jo numeraciją pridėti prie «Lietuvio» numeracijos. Tą gerai žinojo ir patys «Lietuvio» steigėjai, nes pirmą numerį išleido ne kaip «Lietuvio Brazilijoje» tęsinį su jo numeracija, bet atskiru laikraščiu — numeriu pirmuoju: I Metai, Nr. 1, tik vėliau įsirašė į savo numeraciją pakeitė.

Antra vertus, man teko sužinoti, kad buvo «Liet. Brazilijoje» savininkai mano savo laikraštį atgavinti ir toliau jį leisti su eilinės numeracijos tęsiniu. Tai padaryti niekas negali jiems uždrausti, nes valdžios įstaigoje yra jų yardu užregistruotas ir šiandien ta registracija dar nepanaikinta.

Iš to, kas pasakyta, darau tokią pastabą: ponai «Lietuvio» redaktoriai, nesaisavinkite kas jums nepriklauso ir nesididžiokite tuo, kas nėra jūsų nuopelnas, nes tai NEGRAŽU, NERIMTA IR NEKULTURINGA.

Eikime toliau. Tame pačiame įžanginiame straipsny «Lietuvio» redakcija sako, kad «Lietuvio» yra PLACIAUSIAI (saprask „daugiausiai“) skaitomas savaitraštis. Aš ypač norėčiau paabėjoti. Vakar, grįždamas iš darbo, užėjau į tuos kioskus, kur mūsų laikraščiai yra parduodami. Ir visur man pareiškė, kad «Lietuvio» išplatina mažiau, negu kitus laikraščius. Kad tuščiai nesiginčijus, aš pasiūlyčiau mūsų vadams sudaryti komisiją ir šį klausimą išspręsti. Jei pasirodys, kad «Lietuvio» išparduodama daugiau, tai aš su mielumu noru savo tą pastabą atšauksiu.

Dėl pasakymo, kad «Lietuvio» visą laiką buvo geriausiu lietuvių draugu ir bijuliu, tai tiesiog juokai, daugiau nieko. Jei jis, iš tikrųjų, toks būtų, tai savo redakcijoje neužiurėtų įvairiomis pinigėmis operacijomis ir nekriausčių žmonių, savo skaitytojų. Ar ir tas skriaudus priskirti prie bidulytės? Atsakykite jį, ponai «Lietuvio» redaktoriai!

Toliau, «Lietuvio» redakcija giriasi savo nuolatiniu bendradarbiu dideliu skaičiumi ir paskutinį savo numerį pailustravo jų atvaizdais, rodo, sakydama: «štai, pažūrėkite, kokios mūsų pajėgos!» Tiesa, tų atvaizdų yra gana daug — tiesiog visa lituanija, tik keista atrodo, kad jų tarpe eilė gysų nabašnių ir kitų laikraščių redaktorių. Jei a. a. Atkočaitis — Gytis šiandien atsikeltų iš mirusių, tai jam būtų labai nesmagu pamatyti savo atvaizdą greta p. Vancevičiaus. Aš tikiu, kad a. a. Atkočaitis jam pirštu pagrasintų už tuos darbelius, kuriuos iškėlė «L. Aids Brazilijoje» paskutiniam savo numerį. Tą pat galėtų padaryti ir a. a. Steponaitis, kuris prieš savo mirtį išsireiškė: „jė («Lietuvio» redaktoriai) mane suėdė“. Apie tai savo laiku buvo plačiai rašyta «Sviesoje» ir «L. A. Br.». O p. F.

Austrija - tikras gyvų žmonių pragaras.

Austrijos katalikai jau meldžiasi katakombose

«Le Petit Parisien» spec. koresp. Salmonas rašo, kad kartu su žydų persekiojimu Austrijoje prasidėjo ir labai žiaurus katalikų persekiojimas. Salmonas tvirtina, kad katalikų pilni Austrijos kalėjimai. Katalikiškųjų laikraščių senieji redaktoriai išmėtyti iš redakcijų, o didesne jų pusė sukišti į kalėjimus; senųjų redaktorių vietoje pasodinti nauji, kurie garbina naująjį režimą ir kardinolą Innitzerį. Pastarosiomis dienomis susidarė tokia situacija, kad Austrijos katalikai yra priversti melstis katakombose, kaip tai buvo pirmasis krikščioniškos amžiaus Romos imperijoje.

Pastarosiomis dienomis Vienos ir

Vokiečiai stiprina pasienį.

Užsienų spaudos korespondentai praneša, kad Vokietija vakarų pasienyje rengia naujus sustiprinimus ir požemines tvirtoves. Tai yra pasirošimas galimam karni su Prancūzija. Prancūzija, kaip žinoma, yra išilgai visą rytų sieną pasistatiusi, požeminių tvirtovių linija, vadinama Maginot linija, kuri jokiom griovimo priemonėm negali būti

sunaikinta. Todėl vokiečiai taip pat nori tokią liniją ir savo teritorijoje išvesti. Tik, kažin, ar jiems tai pavyks, nes tam reikalinga milijoniško kapitalo. Senovėje tik viena Kinija nuo mongolų buvo atsityrusi aukšta siena. Šiais laikais matome, kad tokias kitų sienas, tik požemines, stato kultūringos tautos pačioje Europos civilizacijos širdy.

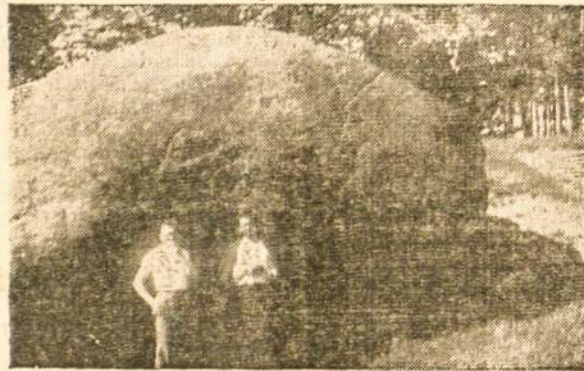
Rasės dogmos ir Italijoje.

Hitleris, atėjęs į valdžią, paskelbė, kad germanų rasė yra kilniausia pasaulyje. Ji iš prigimties tinka būti valdovų rase, o kitos rasės ir tautos turi jiems tarnauti. Vokiečiai labai džiaugsmingai rasės dogmas priėmė, nes išdidumas yra jiems beveik įgimtas. Prasidėjo persekiojimai visų negermaniškos rasės Vokietijos gyventojų, pirmojo eilės žydų.

Pereitą savaitę laikraščiui pranešė, kad rasės mokslą priėmė ir Mussolini. Mat, jis nenorėjo nuo «kilniųjų» atsilikti. Vadinasi, turim dvi pateptas

ir išrinktas tautas: vokiečių ir italų. Kitos tautos yra tik jodviem trąša, kaip angliai, prancūzai ir kiti. Tikrai, apjauk fašistinę diktatorių puikybę!

Popiežius griežtai pasmerkė rasės mokslo įvedimą katalikiškose Italijoje. Pagal Evangeliją, visi žmonės yra lygūs. Nėra juodo nei balto, vergo nei laisvo. Visi be galo vertingi, nes visi turi nemarią sielą. Dėl tokio Popiežiaus pareiškimo labai supyko fašistai ir pradėjo pulti Vatikaną Senelį Garbė Bažnyčiai, kuri tik viena išdrįsta pasipriešinti klaidoms ir diktatoriams.

PUNTIKAS. LIETUVOJE.

Cemarka — irgi bendradarbis — tiesiog reikalavo susirinkimuose iš buvusio konsulo p. Gaučio — taip pat bendradarbio — tuos «Lietuvio» redaktorių net paljuosuoti.

Kas liečia kuniga J. Valaitį, tai turju pasakyti, kad jis niekuomet nėra buvęs «Lietuvio» redaktorium. Kai jis išvyko Lietuvon, tai «Lietuvio» net užuomazgos dar nebuvo. Dėl kun. B. Suginto, tai, matyt, jį priskaitė į bendradarbius už tuos straipsnius, kurie buvo talpinami «Sviesoje» ir su kurių išvedžijimais, matyt susikio: jei teisybė rašė, tai kodėl jį neskaityti bendradarbiu? O gal už tuos straipsnius, kurie tilpo «Lietuvyje» pačią jo redaktorių, vynuojant Kolonijos Kapeltoną j... sijos?

Baigdamas savo pastabas noriu pabrėžti, kad aš, gink Dieve, nenoriu nieko užgauti, o jei kas skaitosi užgautas, tai prašau iš anksto dovanoti.

Jei, p. Redaktoriau, kitame numery paliksite man vieną skiltį, tai parašysiu daugiau pastabų.

Spaudos mylėtojas

SARAPAS D.

ATENTATAI PRIES NACIUS CEKOSLOVAKIJOJ.

Sekmdienį Bohemijos girioje rastas nužudytas Sudetų vokiečių, nacionalistų partijos narys Bajerle. «Naujausios Dresdeno Naujienos» (laikraštis) praneša, kad Glazery čekai užpuolė viename restorane 3 vokiečius, kurie dainavo hitlerišką dainušką. Vienas vokiečių nudurtas vietoje, o kiti du sužeisti.

Šie įvykiai davė progos Vokietijos spaudai iš naujo pulti Cechoslovakiją.

Didelė afera Brazilijoje.

Nelauktai atėjo iš Rio žinia, kad uždaryta C.I.T.A — įstaiga, kuri parvadinėdavo išsimokėtinai įvairius akciju laiškus. Nustatyta, kad jos savininkas Percy Levy, gyvendamas kaip tikras milijonierius, yra pasisavinęs 10.000 kontų!

Dėl aferos didelis susijaudinimas Rio ir São Paulo ekonominiuose sluoksnuose. Tai yra didžiausia pastarųjų metų afera Brazilijoje.

Percy Levy pasislėpė. Jis norėjęs išbėgti į Jungtines Valstybes, bet jau nesusėjęs. Policija jo ieško.

C.I.T.A raštinė, S. Paulo — R. S. Bento 357.

Atsistatydino Kubos ministerių kabinetą.

Iš Havanos pranešama, jog atsistatydino ministerių kabinetas, kad duotų laisvas rankas prezidentui Laredo Bru pasirinkti sau bendradarbius.

BAISI AUDRA VILNIAUS KRASTE.

Liepos mėn. Vilniaus krašte sąstūmė nepaprastai smarki audra. Nuotolių pedaryta už kelis milijonus. Audra išvirtė medžius, nuplėšė namų stogus ir sugriovė 88 namus.

Tenka pažymėti, kad tuo metu Lenkijoje sąstūmė taip pat nepaprastai didelė audros.

Vienybės dvasia iševijoje.

Jau buyom pranešę, kad liepos mėn. 31 d. Glasgove buvo šaukiama pirmas Didžiosios Britanijos lietuvių seimas. Tai yra naujas istorinis lietuvių iševijos lapas. Iševijos organizavimas yra visos tautos stiprinimas. Glasgovo seimo tikslas — sujungti, atgavinti Didžiosios Britanijos lietuvių dvasių, nustatyti ir suderinti veikimą. Seimas išsirsinks ir nuolatinę tarybą, kuri bus jungiamasis organas. Seime sprendžiamuoliau balsu dalyvauja Skotijos, Vidurinės Anglijos, Londono Liet. Federacijos Tarybų nariai, Kolonijų lietuvių organizacijų valdybos.

Kaip matyti, Anglijos lietuvių Taryba labai panaši į mūsų Kolonijų organizacijų Centrą.

KIEK LIETUVOJE DRAUGIJŲ?

Vidaus Reikalų Ministerijos draugijų referentūra sudarė statistiką apie draugijose susijūrusių žmonių tautybę. Lietuviai turi 311 draugijų (čia turjama galvoj tik centrai be padalinių), žydai 215, latviai 18, rusai 16, vokiečiai 15, lenkai 10, gudai 3, estai 1, ukrainiečiai 1 ir karaimai 1 draugiją. Be to, yra 170 įvairių draugijų centrų, kurių nariais gali būti įvairių tautybių žmonės. Iš viso Lietuvoje yra 761 draugijų centras, o visų jų padalinių bus keliasdešimt tūkstančių.

140 MYLIU VAMZDIS.

Naujame Pietų Uelse, Australijoje tiesiamas 140 mylių metalinis vamzdis kuriuo iš naftos versmū tekės į Sidnėja žibalus. Toks vamzdis kaštuos 500.000 svarų sterlingų. Jų atitekės nafta tiesiog į dirbtuves.

„Revoliucija“ Anglijoje.

Anglų generalinis štabas surengė didžulius manevrus, kuriuose visus stebina nepaprastas anglų armijos sumechaninimas. Manevruose dalyvauja visos ginklų rūšys. Jie pradėti po tik ką pasibaigusį oro laivyno manevrų. Verta dėmesio ir ta aplinkybė, kad manevrų uždavinys yra ne atremti įsivaizduotą užpuolimą, įsibrovusį anglų imperijos teritorijon, o numalšinti „revoliuciją“, kurią pradeda Cornwall'o grafystės įgula. Manevrai vedami pagal ispanų naminjo karo planą.

IŠ LIETUVOS PADANGĖS

PERSIŠOVĖ IR ATSPIRŠĖ POLICIJA

Kaune netolį Mjckevičiaus slėnio 7 šūviais į krūtinę persišovė vilnietis Kudaba. Dėl ko žudosi, nenurėdė jokios priežasties, tačiau paliko laišką, kuriame policiją atsiprašo už tai nemalonumą ir nurodo, kad dėl jo mirties nieko nekaltintų.

NUOLAIDOS RUOŽE VARSŪVA KAUNAS.

Lenkai skelbia, kad keljonė iš Varsūvos į Kauną kaštuoja: III klasė 23 zł., II—34.50 zł. ir I—47.85 zł. Lietuva ir Lenkija ekskursijoms duoda 33ojo nuolaidos. Esa, ateity šį nuolaidą bus taikoma atskirais atvejais ir atskiriems asmenims. Be to, lenkai važiuojantiems Lietuvos keleiviams tranzitu per Lenkiją, ne mažiau kaip 500 kilometrų, taiko tą pačią nuolaidą.

KLAIPĖDOS POLICIJA KONFISKUOJA KONTAUTO ATVAIZDUS!

I visus Klaipėdos m. lietuvių knygynus atsilankė Klaipėdos kr. autonom. krim. policijos yaldininkai ir konfiskavo visus likusius P. Kontauto atvaizdus, kuriuos buvusi išleidusi Santara.

Santaros išleistąjį atviručių pirmąjį takstantį lietuvių visuomenė grobyste išgrobstė. Dabar Santara žada jų išleisti daugiau.

— Vilniaus lietuvių skautų į II tautinę stovyklą lenkai neleido.

— Liet. Lloydas nupirkė Norvegijoje naują 250 tonų laivą ir žada pirkti dar porą prekinį laivų.

ATVYKO KARALIAUČIAUS ARCHEOLOGAI.

I Kauną buvo atvykę keli Karaliaučiaus Alberto vardo universiteto archeologijos seminaro dalyviai, vadovaujami Dr. Hl. Jansseno. Ekskursantai atvyko susipažinti su Vytauto Didžiojo Kultūros Muziejaus priešistoriniu skyrium.

AUDRA NUGRIOVĖ DAUG TROBESIŲ.

Per Uteną ir apylinkę praėjo smarki audra su lietumi ir ledais. Kai kuriose vietose ledai pakėmė pasėlius. Audros sąjautimo ruože sugriauta daug trobesių ir nudraskyta stogų. Nukentėjo Ramošėnų, Mockėnų, Droničėnų ir gretimų kaimų ūkininkai.

Lenkams su lietuviiais vienybe pradėti siūlo nuo kilbasu ir „zubruvkos“.

Amerikos lenkai — žinomųjų santykių užmezgimo proga — vis dar tebekviečia lietuvius «į bendrą darbą», kovoti «prieš bendrą seną priešą — totonus» etc., nurodydami, kad jų dar laukias naujas Zalgiris. Ta proga jie kartkartėmis prisimena ir pirmąjį didesnį lenkišką kalbančių ar jiems simpatizuojančių leokomanų susimą Cikagoje, kuriame dalyvavo «L. Z.» išgirtasis Amerikos lietuvių tautinių katalikų «arkiv.» Geniotis ir kt. Kadangi tai gali būti tam tikru atžvilgiu įdomu ir mums, tad čia dedame smulkesnį iš Amerikos lietuvių spaudos patmutą to susimą aprašymą:

PERKUNO AUKOS.

Aristavėlės k., Kėdainių v. ant vieškelio, netolį namų, žaibas vietoje nutrenkė to pat kalmo gyventoją Apolinarą Činiką, 34 m. amžiaus. Prie adm. llnijos perkūnas nutrenkė pasienio sargybinį.

Daugų v., Jancionių k., perkūnas, trenkęs į Rakauskienės namą, ją pačią išvilko iš drabužių ir nusviudė į vjdurį aslo, bet paliko gyvą. Lovą, kurioj gulėjo vaikas, suskaldė į šipulius, bet vaiką tik apsvilino. Švystelėjo į patulbę katę, užnušė vištą, bet nieko nepadarė pe ją buvusiems vieščiakams.

ŽYDU PIRKLIAI I LIETUVA.

Zydų pirklių Vilniuje sąjunga kreipėsi į Lenkijos vyriausybės įstai-gas, prašydama leidimo zydų pirklių delegacijai išvykti į Lietuvą, kur norima susipažinti su prekybos sąlygomis. Vyriausybė leidimo nedavė, išlydama tuo reikalu kreiptis į netrukus įsisteig-stantį Lietuvos konsulatą Vilniuje. Zydų pirklių Lenkijoje ir iš viso Lenkijos pirklių susidomėjimas dėl būsimų prekybinių santykių su Lietuva yra labai didelis.

ZVEJOJIMO PARODA.

Sventojoje šia vasarą įvyks didelės jūros iškilmės — nuleidimas į jūrą kuterių ir miesto pašventinimas. Ta proga, be kitų numatytų apeigų, bus atidaryta ir zvejojimo paroda. Kiekvienas svecias galės pamatyti Zvejų įrankius, išvažiuoti į jūrą užmesti tinklų ir ūdų, patirti, kaip pagauinama žuvis ir kt.

NUSILEIDO VOKIECIU KARO LEKTUVAS.

Ties Dotnava nusileido ginkluotas vokiečių karo lėktuvas. Juo skridęs puskarininkis sakėsi paklydęs. Ištyrus reikalą, lėktuvas gražinamas vokiečiams.

PREKYB. DERYBU SU LENK. VESTI

sudaryta delegacija iš dir. Norkaičio, prof. A. Rimkos jr (sekret.) Jurkūno.

— I Kauną rengiasi atvykti Vilniaus prek. ir pramonės rūmų delegacija. Klaipėdoj lankėsi lenkų ekskursija, kuri apžiūrėjo miestą ir apylinkes. Tai buvo pirmoji lenkų ekskursija.

PER MAZA PROPAGANDOS.

I Lietuvą atvykę amerikiečiai ir pamatę Birtono mineralinius šaltinius laiko juos nesulyginamai geresniais už

kitus Amerikos kurortų šaltinius. Jie stebisi, kaip toks puikus kurortas nereklamuojamas, kad ir tarp Amerikos lietuvių. Tokie suomia, kurių vos keliolika tūkstančių Amerikoje yra, surengia ekskursijas po 500 žmonių, o tuo pačiu laivu važiavo tik 50 lietuvių. Plaukdami pro Klaipėdą, amerikiečiai suomia klausia lietuvius, kaip tai per balti kalnai — buvo jiems atsakyta. Pasirodo, suomia nieko apie mūsų kurortus nežino.

ORGANIZUOJAMA JUBILIEJINE RELIGINIO MENO PARODA.

Ryšium su 550 m. Krikščionybės ir 20 Lietuvos nepriklausomybės sukaktuvėmis š. m. gruodžio m. pradžioje Bažnytinio meno muziejuje organizuojama religinio bažnytinio meno paroda. Parodai skiriamą didelė reikėmė. Paroda ruošia Bažnytinio meno draugija. Tuo tikslu šiandien dalinin-kas A. Valėška išvyksta po visą Lietuvą rinkti šiai parodai eksponatų.

ATVYKSTA LIETUVIU VAIKAI.

DULR šiais metais pakviestė 20 lietuvių vaikų iš Prancūzijos Lietuvoje vasaroti. I Lietuvą jie atvyko lėpos viduryje. Tuo būdu DULR suruoštoje Gelgaudiškyje vaikų vasaros kolonijoje iš viso vasaroja 100 lietuvių vaikų iš trijų valstybių.

«bačoso, naš konsul Idzie», keletas net atsistojo, bet viskas taip nedarniai baigėsi nuslūgo.

Matėsi ir hetavų (nesulenkejusiu), tarp kurių žymėtinai: adv. Bračiulis, M. Kiras su žmona, «ark.» Steponas A. Geniotis, K. Jonas V. Liutas ir kt. Lietuviai atsilankė daugiausia dėl smalsumo: savo lenkiškai kalbančių brolių pamatyti, jų kalbos išgirsti ir su jų mintimis kritišką Lietuvai momentą susipažinti.

Dr. K. Zurauskas įsididžiai pasisakė šsps trijų šimtmečių senos lietuviškos šeimoms atžala. Jis esąs giliai įstikinęs, kad Lenkijai be Lietuvos neįmanoma gyventi, esą Jogelionių dinastiją ir tokius «vibytnus» vyrus, kaip Mickevičių, Kosciušką, Pilisudskį ir kt., tik Lietuva galėjo ir gali lenkams duoti.

Zymiausias ir rimčiausias vakaro kalbėtojas buvo Jonas Ramaškevičius, Lenkų taut. Susivienijimo prezidentas. Jis irgi lietuvis. Rimtas ir stiprus asmuo, apie kurį, nelyginant apie stebulę, visas lenkų tautinis sąjūdis sukasi. Jo kalba buvo istoriniais bruožais paremta, šiek tiek iškreipta, bet vis dėlto nuoširdi. Pradžioje jis pareiškė, kad praradusios savo nepriklausomybę ir laisvę abi tautos — Lietuva ir Lenkija — per 150 metų kovojo ir daug aukų sudėjo dėl prazudytos laisvės atgavimo. Jis sakė, negalės išsiaižduoti, kaip šios dvi broliškos tautos net per 18 metų negalėjo savo ginčo baigti ir talkingų santykių užmegsti.

Baigdamas pareiškė: «togu mūsų Zalgirio kovos vadų Vytauto ir Jogailos dvasia laimina ir tvarko mus, (t. y. lenkus ir lietuvius) šia istorinę vandeną».

Vilniaus klausimo nei Ramaškevičius, nei kiti kalbėtojai neliečė. Matyt, jie vist jaudia, kad Vilnius tai opiausią Lenkijos padaryta lietuviams žaizda.

Toliau kalba F. S. Bare (nei pavardė, nei asmuo i lenkų nepanašus). Lenkų R. Kt. Susivienijimo organo Zjednoczenie redaktorius. Jis savo kalboje bėrė daug humoru — ypač sarkazmo nesišykstėjo. Dėl to ir Barco «lenkiškumas net trata».

Barc kajpo pagrindinę formulą gerjems santykiams įveivijoje tarp lenkų ir lietuvių palaikyti pasidė: esą, lietuvių turėtų valgyti «polskie kiełbasy», o lenkai turėtų valgyti «litews-

GAUSEJA BRIEDZIŲ.

Medžiotojai pasakoja, kad Provie-niškių, Palemono, Kalnėnų ir kitų apylinkių miškuose sutinkama kelios briedžių šeimynos. Šių žvėrių skaičius paskutiniu metu pradėjo didėti.

PREKYBOS SUTARTIS SU BELGIJA.

Šiomis dienomis Lietuvos pasiuntinys Belgijai Briuselyje pasirašys su belgais prekybos sutartį.

REIKALAUJA NAUJO APSKRITIES MIESTO.

Molėtų ir apyl. valsčių gyventojai rūpinasi, kad šis miestelis būtų pavestas apskrities miestu, kad iš čia eitų į Ukmergę siauras geležinkelis etc. Birželio 29 d. gyventojai net buvo pasikvietę Prezidentą ir čia vietoje savo reikalavimus išdėstė. Bet ar pasjeks — nežinia.

STATOMAS GELEŽINKELIO TILTAS

Prie Papyvesių k. per Pyvesių statomas naujas geležinkelio Biržai—Pasvalys—Šauliai ruožo tiltas, prie kurio statybos atlieka praktišką keletas studijuojančių technikų.

kl chlieb». Tai formulė pastiprinti pasisakė, kad gyvendamas Detroite važiudavo kasdien į vienos miesto dalies į kitą, lietuvišką kepyklą «litewskiegio chleba kupie». Anot jo, lietuviška duona esanti skaniausia pasauly. O ką gi reiktų pasakyti apie «polską kiełbasą»? Esą, tik valgant jos skonį ir gerį tegalima pažinti... Jis sakė, kad Lietuvoj ir Lenkijoj tai jau praktikuojama: Varsūvoje jau geriamas lietuviškas krupnikas, o Kaune vartojama lenkiška zubruvka...

Štai, jis išskleides pakėlė savo rednguojamą laikraštį Zjednoczenie — tai mano laikraštis». Paskui išskleidė ir pakėlė kitą ir sako — «to litewski». Iki šiol, sakė jis, mes lietuviškų laikraščių neskaityme, bet nuo dabar jau skaitysime ir sekame.

Perzvelgdamas žinias iš lietuvių masinio mitingo New Yorke, Barc įžiūrėjo «įsikirėčius ukrainų ir lietuvių nerimtą žygį, kuris tėra tik kludymas užmegzti gerus santykius tarp abiejų tautų»...

«Giude Mater Polonia» — sudainavo vyrų choras. «Vilija mūsų» ir «Lietuvišką dainą» įspūdingai padainavo Krenz Glovacienė. «O, Lietuva, tėvyne mano» padeklamavo iš Mickevičiaus «Pono Tado» išpildė E. Rozanskis.

Dar kalbėjo ir darė išvadas dr. Zurauskas. Jis, gal norėdamas pasirodyti didesniu lenkų patrijotu už Galicijos lenkus (Barcą), nuslydo į nerimtumą ir net kaj kurjais atvejais priėjo prie nesąmonės, pav.: «anuo metu Lietuvos parapijose buvę klebonais lenkai, o kamendoriais lietuviai, kurie maskolių gundomi pradėjo klestėjusjus tarp abiejų broliškų tautų santykius ardyti».

Tai rimta dr. Zurausko nesąmonė. Bet jis turje daug vilties, kad dabar vel tie santykiai bus galimi, rodant abiem pusėm gerą valią, atstatyti. Ar gi dr. Zurauskas tikisi, kad Lietuvos parapijų klebonais vel bus lenkai, o lietuviai tik kamendoriais?...

Perskaityta angliškai ir lenkiškai rezoliucija, kurią vienu balsu priėmė atstolijimu. Rezoliucija tuoju įteikta konsului dr. Gayronskui su prašymu persiųsti į Varsūvą.

Pagalinau orkestras sugrįžė Lenkijos, Amerikos ir Lietuvos himnus. Taip tas «atmintinas» mitugas ir buvo baigtas.

Keliausim i mėnulį.

Viename amerikonių laikraštyje neseniai pasirodė straipsnis, rimtai nagrinėjantis kelionės į mėnulį planą. Tajką J. Vernas sukūrė savo fantazijoje, šiandien jau rimtai svarstoma tarpplanetinės draugijos Amerikoje. Dabar, Kalifornijoje pastatoma milžiniška teleskopas, kuris net 8 kartus galingesnis už didžiausią iki šiol turėtą židroną, visu rimtumu pradėjo svarstyti raketinio, jei taip pasakysime, lėktuvo projektą. Aparatas turėtų būti aprūpintas motoru ir stabilizatorium (giroskopu), panašiu į tuos giroskopus, kuriuos vartoja povandeniuose laivuose. Žinoma, pirmaia ieškoma bus kokių nors gyvybės pėdsakų, bet iš to sunku tikėtis teigiamų pasekų.

Iki šiol vartotais teleskopais buvo galima aiškiai matyti mėnulyje tik tokius objektus, kurie turi nemažesnę kaip 500 metrų skersmenį. Naujuoju užteks, kad daiktas turėtų bent 60 metrų diametrą. Tai jau paprastos akies atkūtas dydis. Jei ten būtų kokių nors dirbtinių pastatų, kaip pav. namų, juos būtų jau galima pamatyti. Taip pat

įaigu veiktu mėnulyje esantys krateriai, jų veikimą galima būtų irgi gerai stebėti.

Laikraštis taip pat duoda tokios tarpplanetinės kelionės aprašymą. Nuotolis, kurį reikia nuvažiuoti — 385.000 km. Dangus, kurs mums atrodo mėlynas, jau nuo Mont-Blanc kalno žūrint yra tamsiai mėlynas, nuo Everesto viršūnėse (8840 metrų aukštyje) — tamsiai violetinis. Dar aukščiau beveik juodas. Pagaliau, įvažiuojame į visišką juodumą. Saulė atrodo joje tik kaip akinančiai šviesus skritulys, o žvaigždės kaip žalsvos arba rausvos lempeles. Nėra ten oro, viešpatauja balsus šaltis. Net ir pati stipriausioji eksplozija įvyksta be garso.

Balistikos taisyklėmis, keltonės pradžioje greitis neturį būti didesnis, kaip 2 km. per sekundę t. y. 7.000 km. per val. Aukštyn kylant raketa vis lengvėja ir toliau jau busi galima važiuoti 20 iki 30 tūkstančių km. per val. Iškakčiuota, kad tuo būdu kelionės tikslas galima pasiekti per 12 val. Nuvažiavus devynias dešimtąsias kelio pa-

klūvama į zoną, kurioje žemės traukos jėga lygi mėnulio traukos jėgai. Jei šioje vietoje raketa neturėtų greičio ar sugestų motorai, pasiūlyktu amžinai kyboti tuščiose erdvėse. Pervaziavus šią zoną prasideda kritimas, dėl to, kad raketa jau pradeda veikti tik mėnulio traukos jėga. Taip, dabar jau ne kilimas, bet kritimas. Viskas, mat jau aukštyn kojomis apsivertė. Motoras dabar jau turi ne pirmyn varyti raketa, bet atgal, kad tuo būdu sumažinus jos greitį.

Tarpplanetinė draugija numatė ir grįžimo planą, kuris bus lengviau įvykdomas, nekaip nuykimas. Mat, dėl mažesnės traukos jėgos visi kūnai mažiau sveria. Pav. suaugęs normalaus svorio žmogus mėnulyje tesvertų tik apie 13 kg. Dėl to ir raketos pasiekimas būtų daug lengvesnis. Netrukus pasiekiamo vėl neutralė zona ir prasideda kritimas ant žemės, kuris vėl turi būti sulaukomas.

Kas pirmas panorės tokį skridimą atlikti? Reikia manyti, kad drąsuočių netruks. Tikriausiai daug įdomaus būtų galima ten pamatyti, jei iš viso galima būtų ką nors matyti...

Dėl kokių priežasčių amerikiečiai skiriasi.

Gerai yra žinoma, kad njekur įk. šiol tiek persiskyrimų tarp vedusių nei įvyksta, kiek jų dabar atsitinka Jungt. Amer. Valstybėse. Ten dabar persiskyrimų būva vidutiniškai apie 250,000 per metus. Priežastys, žinoma, įvairios — kokias tik galima išsivalvoti. Europiečiai, nenuostabu, daugelis jų atrodą vaikiškos ir stačiai kvailos.

Amerikos žurnalas „Look“ neseniai paminėjo eilę duotų teisme persiskyrimų, kurių priežastys irgi buvo amerikoniškai įrmtos.

Bridgeporte žmona buvo atskirta nuo vyro, pareiškusi, jog jį nepakenčianti savo vyro valgymo įpročiu. Mat, šis kąsnis dėdavo į burną ne šakute, bet su peiliu. Kadangi pas anglus ir amerikiečius tai laikoma įdėliju negrazumu, tai ir teismui to užteko perskyrimui pagrįsti. Pittsburghe žmona pareikalavo ir gavo išskyrimą apkaltinus vyrą, kad jis buvo jai per žiaurus tuo jog vakare pusiav dešimtą valandą u-siūsdayo ją miegot.

Vėl „priežastis“. — Amerikiečiai, o ypač anglai, labai mėgsta pusryčiama kiaušiniene su bekonu (lašintukais), Anglai tai vadina net tautišku pusrytinu valgiu. Bet ir šiaip vieni ir antri nepaprasti kiaušinių vartotojai. Amerikoje dabar yra žinoma net 87 skirtingi būdai, kaip kiaušinius paruošti valgiui. Bet viena pora iš Los Angeles nerado nei vieno būdo, kuris jiems abiem būtų kartu patikęs. Kada vyras ėmė gerti kiaušinių šampaną, žmona pasakė: „Gana“, — Ir kreipėsi į teismą. Teisėjas, žinoma, rado tai rimtu nesuyvenimo „pašina“ ir jungtuves paskelbė be vertės.

Dar įdomesnė šios rūšies byla buvo Indianoje. Jaunoji apsiskundė, kad jau 6 savaitės, kaip ji ištekėjusi, o jos vyras per tą laiką nei karto nesimaudė! Teisėjas purtė galvas pritardami, kad tai balsu, tačiau, pareikalavę vyrą, kad jis neatidėliojant išsipaustų, atskyrimo bylą atidėjo.

Kalbantieji laišškai.

Šią savaitę Vokietijoje įvesti vad. kalbantieji laišškai. Už pusantros markės (10 milijų) „laisko“ siutėjas turi teisę įkalbėti j patefono plokštelę 300 žodžių. Paskui ta plokštelė siunčiama adresatui, kuris ją užsuka ir ne tik naujienų sužino, bet ir pažįstamą balsą kalbant išgirsta.

Grįžta ekonominė krizė ir nedarbas.

Iš Šiaurės Amerikos, Anglijos, Prancūzijos ir kitur ateina pranešimai, kurie rodo, jog nauja ekonominė krizė grįžta į pasaulį. Taj yra laisvos konkurencijos vaisius. Kiekvienas fabrikantas norį daugiau prekių pagaminti, kad daugiau uždirbtų. Kai gamyba peržengia tam tikrą laipsnį, pagamintų prekių nespėjama suvartoti, susjdarą didelės jų atsargos. Krinta kaina. Gamyba pradėdama mažinti, atleidžiant iš darbo darbininkus. Likęs be darbo, darbininkas prekių dar mažiau vartoja, ir gamybą dar reikia sjaurinti. Taip trunka tol, kol visa pagamintoji atsarga išsibaigia. Paskui vėl ateina kilimas.

Vadinasi, moderniškai laikai susideda iš nuolatinių ekonominio gyvenimo potvynių ir atoslūgių. I pasaulį grįžta atoslūgo banga. Šiaurės Amerikoje jau vėl yra daugiau 10 milijonų bedarbių.

Pas mus taip pat sumažėjo darbai. Trumpinamos darbo dienos. Gal krizė ir negresja, bet reikėtų daugiau dėmesio kreipti į žemės ūkį, kur bent pavalgyti žmogus visada turės į valią.

O Vilniaus Nepamiršk, Lietuvi!

Elektros stotiai kelia naują bylą.

Dar senąjį garsiajai Kauno M. S-bės su dabartiniais koncesionikais bylai kaip reikiant nepastbaigus, Kauno S-bės Elektros stotiai kelia naują bylą. Teismui įteiktas prašymas, kad iš b-vės už 1928, 1930 ir 1932 m. atiteistų permokėtą už elektros energiją 589.000 litų. Ši byla bus, reikia manyti, nė kiek nemažesnė už pirmąją.

Gyva religinė dvasia.

Nepaisant baisių persekiojimų, kuriems negali prilygti Nerono laikai, ir nepaisant bedievių sąjungos propagandos, tikėjimas Rusijoje yra gyvas. Šiomis dienomis Ukrainoje, Melitopone, gyventojai sudėjo 100.000 rublių sugriautajai bažnyčiai atstatyti. Tada vienas bedievių sąjungos narys pasiūlė vietoj bažnyčios pastatyti teatrą. Ivyko balsavimai. Už bažnyčios atstatymą paduoti 98% balsų, už teatrą — 2%. Tada GPU suėmė miesto butinistrą ir kelis tarybes narius, kaip „antiosvietinės propagandos skleidėjus“.

Nustatė kainas mėšai.

Sao Paulo prefektas Prestes Maia nustatė šviežiai jautienai tokias kainas:

I rūšies	— 2\$400
II „	— 2\$000
III „	— 1\$600
IV „	— 1\$200

Aukštesnių kainų imti mėšinių savininkai negalės. Tenka pažymėti, kad urmo prekyboje mėšos kaina kone perpus pigesnė.

Vis tebešaudu.

Iš Maskvos pranešama apie naujus suėmtimus ir šaudymus. Celiabinskio apygardos žemės ūkio direktorius Cudinovas ir 10 jo bendradarbių buvo suimti ir sušaudyti. Jie apkaltinti nerūpestingumu pareigų ėjimu, dėl ko tekę sudeginti dalį javų. Orenburge dėl to paties „sabotazo“ sušaudyti 7, o Leningrado apygardoje atidengta slapta sąmokslininkų prieš režimą organizacija. Tos organizacijos nariai neseniai padėgė sandėlius, j kurinos ūkininkai buvo suvežę javus. 4 sargai ir vienas kareivis suėgė. Sušaudyta 12 ūkininkų ir 3 ūkininkės, o jų vaikai atiduoti į valstybės globą.

peikėti, j duris pasibeldė pašto tarnautojas ir paliko du laiškus. Viename buvo pranešama, kad priimtas darbas, o kitame — piniginis siuntinys iš Anglijos, nuo giminių.

Vai, lékite, dainos!

Amerikon išvažiuojančių daina.

Užaugau Lietuvoj, Aplėidau tėvellus. Išėjau vandrovot, Sau lajmės paleikot,	Ant porto nuėjau I laivą sėdau. Drebėjo net širdis, Ten, rodos, jau mirtis.
Iš namų eidamas, Gallingai verkdamas, Parpuoliau ant kelių, Bučiavau kryželį.	Prieėjo daug žmonių Iš visokių šalių. Ir leidomės keljaut, Per marių vilnis plaukt.
Keliaujant keleliu, Su savo draugeliu, Atgal pažūrėjau, Tėvynės galėjau.	Ein' vilnys ūždomos, Mūs laivą supdamos, Mes drebam, kaip drugiai, Giedodami gražiai.
Gallėjau Lietuvos, Tėvynės mylimos. Draugų ir giminių Laukelių žinomų.	Šventasias giesmeles, Švenčiausios Panelės, Visas išgiedojom, New mirties bijojom.
I traukinį sėdau Didelį nuliūdau. Su ašaroms yerkiau, Keliu kol važiavau.	Ir žydai ir kiti ir ponai ir prasti, Iš balmės drebėjo, Su mumis giedojė.
Už rubežiaus buvau, Atsigrįžęs tariu: Sudie dabar visiems Pažįstamiems žmonėms.	Užėjo ant mšalių, Maldas slųst į Vilnių Prie Motinos šventos. Panos stebuklingos.
Hamburge sustojau, Po miestą vaikščiojau, Amerikos maodos Sau rūbų ieškojau,	Po aštuonjolikos dienų, Amerikoje esu. Sudiev dabar visiems, Pažįstamiems žmonėms.
Po keletos dienų Sustojau Anglijoj. Ir Londono mieste, Vaikščiojau vakare.	Išlipau Nevjorke, Mes jau Amerike, Te Deum laudamus, Giedojom džiaugdamies.

Saldi upė.

Viena iš didžiausių Jugoslavijos upių, Save, įtekanti į Doną prie Belgrado, turi vieną nuo kitų upių skirtingą savybę: vjetomis jos vanduo saldus, kaip limonadas. Bet tai nieko nepaprasta. Taip yra dėl to, kad muitinėse konfiskuotas sacharinas verčiamas tiesiog į vandenį.

Visoj Pietuslavijoje plačiai šaunage-liuojama sacharinu — dėl to, kad cukrus ten apdėtas didelįsias akcizo mokesčių ir jo kaina yra gana aukšta. Konfiskuotas kontrabandinis sacharinas natkinamas, paskandinant jį Save upėje. Per paskutinius du mėnesius tokiu būdu buvo sunaikinta daugiau kaip

pusė tonos sacharino. Tokiu ktekiu, pasak laikraščiu, būtų galima užsaldinti 28.125.000 puodelių kavos, pagaminti 14.062.500 stiklų limonado.

1 kilometro nuotolyje nuo tos vietos, kur šis „cukrus“ skandinamas, vanduo toks saldus, kaip limonadas. Žuymis taj nepakenkė.

ŽAIBAS IŠGELBĖJO GYVYBE

Šiaurės Amerikoje, Indianos valstybėje, rengėsi nusjruodyti vienas bedarbis. Tuo momenta, kada stiklinė su nuodais pridėjo prie lūpų, krito žaibas ir stiklas iškrito ant žemes. Bedarbis liko žaibo nepaliestas. Praslinkus 3 minutėms, vos spėjus iš baimės atsi-

„Šviesa“

GAUNAMA ŠIOSE VIETOSE:

1. Stoties Luz kioske
  2. Prte pašto—prie laiptų ir ant kampo.
  3. Bom Retire — p. Baužio krautuvėj [Rua Aymorés ir ant kampo Rua Carmo Cintra] ir José Paulino vaistinė [Rua José Paulino, 109]. ir kampas Rua Silva Pinto ir Jose Paulino.
  4. P. Ktrilauško krautuvėj — Vila Anastacia.
  5. Praça da Sé prie laikrodžio.
  6. Pas laikraščių platintojus ir
  7. Pas «Šviesos» įgaliotinius visuose miesto rajonuose, taip pat
- IR — Rua Cuoto de Magaleas ir kampas Rua José Paulino.

RIO DE JANEIRO MIESTE «ŠVIESA»
GAUNAMA: ANT KERTĖS LARGO
DA LAPA IR AVENIDA MEM DE SA

ALIMA ISIRASYTI BRAZILIJOS LIETUVIU ORGANIZACIJŲ CENTRAN
ŠIOSE VIETOSE:

Laikinoje patalpoje nuo 5 iki 7 val. kasdien ir sekmadieniais nuo 9 iki 11 val. — Rua da Mooca, 1719;

Mokoj: pas valdybos reikalų vedėją J. Juodgudį R. Padre Raposo 156;

Bom Retiro: Pas valdybos sekretorių A. Varžą, R. Prates, 494 ir pas J. Butauską — R. Italijanos, 696;

Canindé: Pas valdybos II izdinišką, J. Skorupskį, R. Canindé, 485;

Pary: pas valdybos vice-pirmininką P. Moncevičių, Rua Casmiro de Abreu, 12;

V. Zelina ir V. Bella: pas valdybos pirmininką kun. Ragaišką, Rua 7 Nr. 58;

V. Anastacio: pas M. Ktrilaušką, Rua Cayapos, 13.

Įsirašęs asmuo Centran, turi reikalauti įsirašymo kvitą su Centro antspauda.

B. L. O. C. VALDYBA.

Jūs skaitote «Šviesą»? — Gerai Prenumeratą sumokėjote? — Gerai Paraginet pažįstamus ją prenumeruoti? Ne? — Ot, čia tai negerai! Dar šandien nuneškite jiems savąjį numerį susipažinti ir paraginkite, kad užsiprenumeruotų. Jei bus reikalo, patys papėkite jiems tai atlikti. Padarysėte kultūringą darbą!

Dėmesio!

Kas nori mokytis pianu skambinti, dainuoti ar muzikos teorijos, tesikreipia į chorvedį J. Stankūną, Villa Zelina, Rua Nove Nr. 5. Sąlygos priėmamos visiems. Atsilankykite — įsitikinsit. Kreiptis galima kasdien bet kuriuo laiku.

J. STANKŪNAS.

LIETUVIAI! Vísí ikí vieno skaitykite „ŠVIESA“

Jei norite žinoti, kas girdėti pasauly, kokie įvykiai svarbesni įvyko Lietuvoj, kaip gyvena lietuviai išeiviai čia Brazilijoj ir kituose kraštuose, jei norite kas savaitę turėti įdomių pasiskaitymų, juokų ir t. t., prenumeruokites ir skaitykit „Šviesą“.

„Šviesa“ yra tikriausias kiekvieno lietuvio išeivio draugas ir tarėjas.

«Šviesa» gvildena visus tuos gyvenimo klausimus, kurie vargstantiems ir moraliai ir dvasiniai bei medžiaginiai Brazilijos lietuviams parodo kelią į šviesesnį ateitį.

«Šviesa» lygiai pagirda tai kas gera, taip lygiai baudžia visus blogus apsiareiškimus, nepaisant iš kurių šaltinių visa tai išelna.

«SVIESOS» PRENUMERATA: Brazilijoj ir visoj Amerikoje: metams—12\$000, pusei metų—7\$000; Lietuvoje: metams—20\$000, pusei metų 10\$000.

Redakcijos adresas: São Paulo, Matriz de Santo Antonio do Pary P a s t a b a : Iš provincijos pinigų siųsti Redakatoriaus vardu.

Dr. A. Candia ir M. Cogano LABORATORIJA

MEDECINIŠKAS ISTYRIMAS:

Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapimo ir išmatų.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3-as aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir 3 — 7. Sekmadieniais 10—12.

Dr. Adolpho Taubkîn

ADVOCATAS

[Diplomuotas São Paulo fakulteto]
Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.
Ad: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1214.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.
Kalba lietuviškai.

Dr. A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgijos ir moterų ligos. Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.
LADEIRA PORTO GERAL 12 SOBR. kampas. Boa Vista ir 26 de Março.

2 andar, sala 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto ir Konsultorijos 2-5068.

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS [Visose stadijose — aštrus ir kroniškas.] SIFILIS.
Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA 242, 3 aukštas Telef. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

Dr. S. Meitín

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO.

Prima: vidurinių veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak.
Kalbama lietuviškai.
RUA BARÃO ITAPETININGA 139 (senas 37-a) salės 8 ir 9
Tel. 4-0715.

Už apmokamus skelbimus
Redakcija neatsako.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidiname, o taip pat su dažais. Darbas greitas ir sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 447
(senas nr. 103) Tel. 4-5576
SÃO PAULO

BENDRUOMENĖS KNYGYNE

Villa Zelinoj, rua sete 58 knygų gėlimą gauti skaityti šia tvarka:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 lig 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 1 ligi 2 val. popiet.

Bendruomenės nariai per mėnesį moka po 500 reisų, nenariai kas mėnuo po 1 milreisą ir 6 milr. užstato. Surinkti pinigai skiriamą knygų aptaisymui ir naujų knygų pirkimui

SVARBUS PRANEŠIMAS

Dr. Paulo Licciardi, Gydytojas — operatorius S-ta Casa, moterų ligų, sifilio, veneros, skilyio, kepenų ir kt. ligų specialistas, modernišką gydymą be operacijos, — praneša savo kliejantams visų miesto rajonų, kad įsteigė naują Konsultoriją Praça da Sé 14, antras aukštas, salės: 12 ir 12-A. Čia bus priimami ligoniai kiekvieną dieną nuo 14 iki 16 val., o nuo 11 iki 12 ir nuo 16½ iki 20 val. ligoniai prijmami namų konsultorijoje RUA SILVA PINTO, 444 (Bom Retiro).

PIGUS IR SAŽINGAS DARBAS LIETUVIO A. NIZEVICIAUS

SIŪVYKLOJ **Marijampolė**

RUA TAQUARY 92.

Lietuviai, visomet palaikykim lietuvius!

LIETUVIAI KATALIKAI

Skaitykit ir platinkit didžiausį Brazilijos katalikų laikraštį

“LEGIONARIO”

Jis yra sąvaltinis. Bet didelio formato ir įdomaus turinio.

Metams Prenumerato kaina 15\$000 Pinigus galima siųsti šiuo adresu «O Legionario» Rua Immaculada Conceição, 59. Caixa Postal 3471. Telephone 5-1536.

Lietuviai katalikai norintieji užsisakyti per «Šviesos» redakciją gali kreiptis kiekvieną dieną pas rinkėją Rua da Mooca 309.

ŠACHMATININHU SEHCJA

Prie Centro susidarė šachmatininkų sekcija, kurie jau treniuojasi Centro patalpoj ir greitai žada kviesti rungtynių kitus šachmatininkų klubus. Kas nori prisidėti prie šachmatininkų sekcijos, prašome kreiptis į sekcijos pirmininką Centro patalpoj kiekvieną trečiadienį.

SÃO PAULO LIETUVIŲ KRONIKA

DULR-O PIRMININKAS APLANKĖ LIETUVIŲ BAŽNYČIA.

Praėjusį sekmadienį DULR-o pirmininkas p. R. Skjipitis, kartu su p. Konsulu Polišaičiu, dalyvavo Vila Zelinoje lietuvių bažnyčioje pamaldose. Po pamaldų apžiūrėjo bažnyčią ir susipažino su pirmos eilės darbu, kurie, turint lėšų, turėtų būti atlikti.

ISIGIJO TENISO STALĄ.

Prie Bendruomenės veikiantį sporto seklia įsigijo ping-pongui stalą. Taip pat neuzilgo bus įsigyta reikalingi frankiai, krepšinio žaidimui.

BENDRUOMENĖS SUSIRINKIMAS

Šaukiamas rugpjūčio m. 28 d. tuoj po pamaldų šv. Antano parapijos salėje.

„ŠIAURĖS AUKSAS“

Suomių onsulos S. Paulo ir dr. Franchini Netto, žurnalistas, pereitą vasarą lankėsi Lietuvoje. Jiedu liko sužavėti mūsų krašto gamtos, žmonių papročiu, Kauno miesto ir jo apylinkių. Grįžę į Braziliją, jie savo įspūdžius aprašė laikraščiuose ir žodžiu su jais dalinosi viešose paskaitose. Retas lietuvištas giliai savo krašto grožį pajaus, kaip jį pajautė dr. Franchini Netto.

Šiomis dienomis minėti Lietuvos bičiuliai išleido portugališkai knygą, įvardintą: «Lithuania, Ouro Septentrional» — Lietuva, šiaurės auksas. Knyga nemaža, 222 pusl., gerame popierėje, viršelio vinjetėje Vytis. Kalba labai lengva, visiems prieinama. Ispūdziai parašyti meniškai. Čia, kaip pavyzdį, išrašome knygos pabaigos keletą eilučių:

„A Lithuania foi ficando... a terra batida pelas ultimas raios do sol parece uma placa de metal luzindo... Ouro... Vamos lembrando... Kaunas... Palanga... Nida... Kuršių Kopos... o Nemunas... As ondas... Mariutė!... A imagem loura da meiga menina de vestido colorido, de dedos de marfim tocando «kanklės», de bocca de carmim cantando... sorrindo... falando... vae-se ayolumando... é a ultima recordação que fica, tomá a extenção da terra, ligando-se com ella, para sempre... bloco d'ouro... sob o céu septentrional...“

Vaistinė D. BOSCO

Sav. JUOZAS LUKOŠEVIČIUS & CIA. LTDA.

Didelis pasirinkimas įvairių rūšių vaistų—vietinės gamybos ir užsieninių.

Kainos minimalios. Lietuviams daroma nuolaida! RUA BOM PASTOR, 18 — YPI-RANGA Telefonas: 3-0100

Solistas V. LAURINAITIS.

Knygoj yra vienas kitas istorinis rištas, bet tai smulkmenos. Kaina — 12\$000.

ATSVENTĖ „JUBILIEJU“

DULR-o oficiozas, kurį redaguoja žinomas Vancevičius, atšventė pereitą savaitę «jubilięju» — išleido 500 numerį.

Paaikėjo, kad tokį «jubilięju» oficiozo leidėjai šventėia po negražio spaudos aferos priedanga. Mat, jie prie «Lietuvio» numeracijos pridėjo dar «Lietuvis Brazilijoje», kurį įstaigų p.p. S. Puišys, J. Silickas ir J. Rūškys, išėjusių numerių skaičiu, na, ir gavo 500.

Ar spaudos etika leidžia šitaip elgtis, turėtų, rodos, «Lietuvio» rašytojai žinoti. Niekas nedraudžia sayais nuopelnais didžiutis, bet kas svetimom plunksnom ima kaišytis, tas panašus į anas pagyrų žąsis, kurių proseniai Ryno miestą išgelbėjo...

FOTO OSWALDO SCHMIDT

Atlieka įvairiausius foto srities darbus. Vyksta į namus. Senų paveikslų atnaujinimas. Paveikslų didinimas. Vestuvių nuotraukos prie šv. Antano altoriaus.

RUA SILVA TELLES, 5 (notoli šv. Antano bažnyčios)

ISĖIS „LIETUVIS BRAZILIJŲ“

Teko patirti, kad artimiausiu laiku buvusieji «Lietuvio Brazilijoje» leidėjai ta laikraštį žada vėl pradėti leisti. Buvęs «Lietuvis Brazilijoje» redaktorius yra pasipiktinęs, kad jo vardu įregistruotą laikraštį paslaivino dabartiniai «Lietuvio» ponai ir už jį pereitą savaitę net «jubilięju» atšventė.

Kad «nudžiautų» svetima laikraštį, tai dar pirmas toks mūsų kolonijoje atsitikimas.

DEL „QUELUZ“ FAZENDOS.

«Grūdo» valdyba, patikrinus «Que-luz» fazendos dokumentus, rado, kad žemė dabartinių savininkų nėra pilnai išmokėta. Todėl «Grūdas» niekam jos

nesiūlo ir jokios atsakomybės nesilima, jei kas, neatsiklausęs «Grūdo» valdybos, minėtoje fazendoje užšperka žemės.

«Grūdo» Valdyba.

RADIO PATROLĖ VILLA ZELINOJ.

Praėjusį sekmadienį Villa Zelinoje keletas vyrų, pusėtinai įsigėre, pradėjo kelti truksmą, ir peštis. Tvarkai atstatyti buvo pašaukta radio patrolė, kuri įkaitusius susirinko ir nuvežė miestą «atvėstį». Rytojaus dieną užsimokėjus už nakvynę, suimtieji buvo paleisti.

Tamsta žina, ko kiti nežino. Pasakyk ir jiems: «Sviesa» — rimiausias lietuvių laikraštis!

Pamaldos

Sį sekmadienį, liepos m. 31 d.,

Pamaldos bus:

VILLA ZELINOJ

Sv. Mijšios 8 val. ryto.

Suma — vienuoliktą valandą.

***

Sv. Antano do Pary bažnyčioj suma 11 val.

***

VILLA ANASTAZIJOS lietuviams pamaldos pasiautą val. ryto vengrų koplyčioj, rugpjūčio 21 d.

Pirmadienį Žolinių — švenė. Marijos Dangun Emilmo šventė.

Pamaldos Villa Zelinoj bus 8 ir 11 val.

EVANGELIJA X SEKMADIENIUI PO SEKMINIU

Luko 18, 9 — 14.

Anuo metu Jezus pasakė šį palyginimą: Du žmonės atėjo į šventyklą melstis: vienas buvo parisiejęs, kitas muitininkas. Parisiejęs stovėdamas taip pats sau vienas meldėsi: Dėkoju tau, Dieve, kad aš ne toks, kaip kitį žmonės: plėšikas, netelstus, svetmoteriai, taip pat ir kaip šitas muitininkas. Aš pasninkauju du kartu savaitėje, duodu dešimtines viso, ką turū. Muitininkas, atstu stovėdamas, nedrįso nė akių pakelti į dangų, tik mušėsi į krūtį ir sakė: Dieve, būk gailestingas man nusidėjėliui. Sakau jums: šitas nuėjo į savo namus nuteisintas, anas ne. Nes kiekvienas, kurs save aukština, bus pažemintas, ir kas save žemina, bus pakūštintas.

SKUBIAI REIKALINGAS BATSIUVIS del futbolinų ir sapatonų. Kreiptis Praça V. Zelina nr. 1. J. Sprindis.

D-ras Povilas Licciardi Santa Casa gydytojas -- operatorius

Asmos ir jos komplikacijų gydymas; plaučių emfisema, bronchitas. SVIEZIOS AR ISISENEJUSIOS FORMOS ASMA GYDANT REZULTATAI JAU PIRMOMIS GYDYMO DIENOMIS. MOTERU LIGU SPECIALISTAS; gimdos, dečių ir takų gydymas BE OPERACIJOS. SY-FILIS ir kitos venerinės ligos. REUMATIZMAS: Kojų votys, venų išsiplėtimas, hemorojda. SKI VIO ir KEPENU susirgimai. BENDROJI CHIRURGIJA. REZIDENCIJA IR KONSULTORIJA:

RUA SILVA PINTO, 444 (Bom Retiro) Telef. 5-4175. PRIIMA nuo 11 iki 12 ir nuo 16½ iki 20 val. kasdien. KONSULTORIJA: Praça da Sé, 14—2 aukš. salės 12 ir 12-A. Tel. 2-5080 nuo 14 iki 16 val. PASTABA: Kviečiamas vyksta į namus kiekvienu momentu — (DIENA ir NAKTI)

Lietuvių Jaunime

Dėykeit gražiai pasiūtus rūbus. Siuvami sulig naujausių madų vyriški ir moteriški kostiumai ir pal-tal. Darbas garantuotas. Darbas atliekamas neblogiau kaip S. Paulo centre, bet daug pigiau. Už vyriškius kostiumus nuo 100 ligi 150\$000.

Už moteriškus nuo 40\$000 ligi 75\$000.

PAULO AMBRAZEVIČIUS RUA CICLAMES nr. 52 Villa Bella

Lietuviška Spaustuvė BALTICA

Labai pigiai ir gražiai atlieka visus spaustuvės darbus. Lietuviams nuolaida. Užėjkite įsitikinti!

A. BUMBLIS

Rua João Theodoro, 194 Tel. 4-2640

Svetimšaliu Legalizacija.

Svetimšaliai, atvykę Brazilijon po 1934 metų, pripažinti nelegaliai apsigyvenę šioje šalyje. Greitu laiku jie privalo legalizuotis.

Be to, visi svetimšaliai, nežiūrint kada jie būtų atvykę, turi išsijanti

Carteiras de Identidade

Legalizacijos, Carteiras ir kiti reikalingi dokumentai, kaip vertėjmai, paruošiami lietuviams tik RUA DA MOO'CA, 1721.